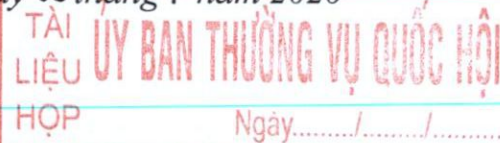

CHÍNH PHỦ

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 314 /TTr-CP

Hà Nội, ngày 03 tháng 7 năm 2020

TỜ TRÌNH

Về việc bổ sung sách giáo khoa vào danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá bằng hình thức giá tối đa

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội

Thực hiện quy định tại Luật Giá và các văn bản hướng dẫn thi hành, hiện nay mặt hàng sách giáo khoa thuộc danh mục kê khai giá. Trước thời điểm 2020, có một (01) Nhà xuất bản duy nhất (Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam) được phát hành sách giáo khoa ra thị trường.

Triển khai Nghị quyết số 88/2014/QH13 ngày 28/11/2014 của Quốc hội về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 88/2014/QH13), Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành chương trình giáo dục thống nhất, đã tổ chức thi, thẩm định nội dung để chọn ra một số bộ sách giáo khoa có nội dung hay và sát với chương trình nhất. Sau khi được Bộ Giáo dục và Đào tạo chọn, các tác giả, các Nhà xuất bản tổ chức in, phát hành. Giám đốc Sở, hiệu trưởng các trường, hoặc giáo viên, phụ huynh, học sinh tự chọn cho mình một bộ sách thích hợp (trong số những bộ sách đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo thẩm định nội dung).

Trong năm học đầu tiên triển khai thực hiện đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông theo Nghị quyết số 88/2014/QH13, ba (03) Nhà xuất bản được lựa chọn phát hành sách giáo khoa (Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, Nhà xuất bản Đại học Sư phạm và Nhà xuất bản Đại học Sư phạm thành phố Hồ Chí Minh) đã thực hiện kê khai giá năm (05) bộ sách giáo khoa lớp 1.

Qua thực tế tiếp nhận kê khai giá sách giáo khoa theo quy định tại Luật Giá thời gian qua cho thấy mục tiêu điều tiết về giá sách giáo khoa không thực sự có hiệu quả, theo đó, đặt ra yêu cầu Nhà nước cần có giải pháp cấp bách để điều tiết giá đảm bảo công bằng giữa các nhà xuất bản và thực hiện mục tiêu về an sinh xã hội.

Thừa ủy quyền Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Tài chính thay mặt Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định việc bổ sung sách giáo khoa vào danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá bằng hình thức giá tối đa, cụ thể như sau:

I. Sự cần thiết bổ sung sách giáo khoa vào danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá

1. Việc triển khai đổi mới sách giáo khoa phổ thông thực hiện quy định của Nghị quyết số 88/2014/QH13 đã có những ưu điểm như thu hút được đông đảo đội ngũ trí thức, nhà giáo, chuyên gia giỏi tham gia. Vì được lựa chọn bởi nhiều nhóm tác giả nên sẽ có sự cạnh tranh về mặt chất lượng, nội dung sách. Cụ thể, sách giáo khoa sẽ có thể có nội dung hay hơn, hình thức, chất lượng tốt hơn, đẹp hơn, giáo viên, học sinh, phụ huynh có điều kiện tự chọn cho mình bộ sách giáo khoa hay và phù hợp nhất để giảng dạy và học tập. Cũng vì được nhiều Nhà xuất bản tham gia nên việc in ấn, phát hành diễn ra trong môi trường cạnh tranh. Không còn dư luận về độc quyền trong xuất bản sách giáo khoa như trước đây.

Tuy nhiên, về lâu dài sẽ có sự cạnh tranh mạnh mẽ giữa các Nhà xuất bản thông qua chất lượng cũng như giá bán sách giáo khoa; hiện tượng cạnh tranh không lành mạnh bằng hình thức điều tiết giá hoặc việc các Nhà xuất bản tự định giá sách giáo khoa ở mức cao sẽ có thể xảy ra; mức giá bán cao, thấp khác nhau tạo tâm lý bất ổn cho phụ huynh và học sinh trong việc lựa chọn sách giáo khoa.

Đặc biệt, qua so sánh ba phương án đã kê khai của sách giáo khoa lớp 1 theo chương trình giáo dục phổ thông mới với Bộ Tài chính năm học 2020 - 2021 với các cuốn sách giáo khoa kê khai giá của Nhà xuất bản giáo dục Việt Nam năm 2019 thì cùng 01 quyển sách giáo khoa: có thể dẫn đến mặt bằng giá cao hơn khoảng hơn 2 lần (chưa tính đến yếu tố quy cách chất lượng khác như số lượng màu, chất lượng giấy in...).

Bên cạnh đó, mặc dù trong môi trường đã có sự cạnh tranh về giá, nhưng do tác động của những nguyên nhân sau, dẫn đến giá thành sách giáo khoa sẽ tăng lên so với thời kỳ trước đây:

- Vì nhiều Nhà xuất bản tham gia thị trường, nên việc dự báo thị phần sẽ bị động. Theo đó, số lượng tê-ra (sản lượng) in thấp, dẫn đến giá thành in cao. Đồng thời, cũng do không thể dự báo số lượng tiêu thụ chính xác nên số lượng tồn kho lớn cũng sẽ đẩy giá thành lên cao.

- Do phải cạnh tranh giữa các nhà xuất bản nên chi phí tuyên truyền, quảng cáo, tiếp thị, hướng dẫn sử dụng sẽ cao.

- Vì trong môi trường cạnh tranh nên các Nhà xuất bản sẽ quyết định giá bán để đảm bảo hiệu quả kinh doanh và có lợi nhuận (trước đây có thời điểm Nhà xuất bản giáo dục Việt Nam không tính lợi nhuận trong một số bộ sách).

- Một số chi phí trước đang được Nhà nước hỗ trợ (*chi phí bản thảo, dạy thực nghiệm, chi phí nhuận bút lần đầu...*), nay các Nhà xuất bản phải chủ động chi trả.

2. Mặt khác, theo tinh thần của Nghị quyết số 88/2014/QH13, sách giáo khoa theo chương trình giáo dục phổ thông mới do nhiều tổ chức, cá nhân tham

gia biên soạn, in ấn, phát hành sách giáo khoa. Tuy nhiên, Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với các đơn vị trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo, không quản lý về hiệu quả sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp tư nhân do các đơn vị này hoạt động theo quy định của Luật Doanh nghiệp.

Đồng thời, quy định pháp luật về giá thì mặt hàng sách giáo khoa không thuộc danh mục hàng hóa, dịch vụ thực hiện bình ổn giá, Nhà nước định giá mà thuộc danh mục kê khai giá, thẩm quyền quyết định giá sách giáo khoa thuộc Giám đốc các Nhà xuất bản. Vì vậy, khi thực hiện kê khai giá chưa đủ để điều tiết công bằng trong in ấn phát hành sách giáo khoa như mong muốn; Nhà nước không điều tiết được giá có thể làm ảnh hưởng đến an sinh xã hội đặc biệt đối với các đối tượng yếu thế trong xã hội (vùng sâu, vùng xa, vùng kinh tế khó khăn).

3. Trên thực tế, sách giáo khoa là một trong những vật tư, thiết bị giáo dục thiết yếu của học sinh các cấp học hiện nay, theo đó, giá sách giáo khoa có tác động lớn đến đời sống xã hội, đặc biệt đối với học sinh vùng sâu, vùng xa, vùng kinh tế khó khăn, học sinh ở địa bàn này có thể sẽ phải mua sách với số tiền cao hơn vì phải chi trả cả chi phí vận chuyển hoặc có thể vì mục tiêu lợi nhuận, các Nhà xuất bản sẽ không tổ chức phát hành ở những khu vực này, dẫn đến học sinh không có sách để học hoặc Nhà nước phải chi thêm ngân sách để mua sách cấp phát cho học sinh những vùng khó khăn này. Theo số liệu thống kê giáo dục năm 2017-2018, cả nước có khoảng 15,9 triệu học sinh phổ thông nên việc điều chỉnh tăng giá sách giáo khoa đều có tác động đến chỉ số giá tiêu dùng CPI của cả nước và tâm lý của người dân.

Ngoài ra, nếu không có cơ chế điều tiết giá dẫn đến có sự chênh lệch về giá giữa các Nhà xuất bản, theo đó, sẽ có thể nảy sinh tiêu cực trong quá trình lựa chọn bộ sách giáo khoa cho học sinh.

Từ thực tế trên, việc Nhà nước điều tiết giá sách giáo khoa bằng hình thức định giá là cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

II. Cơ sở pháp lý và thẩm quyền bổ sung sách giáo khoa vào Danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá bằng hình thức giá tối đa

Luật Giá được Quốc hội thông qua có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2013. Theo đó, từ đánh giá sự cần thiết phải thực hiện điều tiết giá sách giáo khoa tại mục I nêu trên, căn cứ quy định tại khoản 4 Điều 19 Luật Giá (có hiệu lực từ ngày 01/01/2013): “*Trường hợp cần thiết phải điều chỉnh Danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá, Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định*”, việc Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội bổ sung sách giáo khoa vào Danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá bằng hình thức giá tối đa là có cơ sở pháp lý.

III. Hiệu quả của việc đưa mặt hàng sách giáo khoa vào danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá bằng hình thức giá tối đa

1. Hiệu quả chung

- Hiệu quả về mặt kinh tế xã hội: Việc đưa mặt hàng sách giáo khoa vào danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá tối đa sẽ kiểm soát được tình trạng các doanh nghiệp tăng giá bất hợp lý hoặc tăng giá đột biến làm ảnh hưởng đến an sinh xã hội đặc biệt đối với các đối tượng yếu thế trong xã hội; tạo sự công khai, minh bạch về giá sách giáo khoa.

- Là công cụ để thực hiện điều tiết giá đối với mặt hàng sách giáo khoa, đảm bảo nguyên tắc cơ chế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước, các Nhà xuất bản quy định mức giá bán cụ thể nhưng không cao hơn giá tối đa (giá trần) do Nhà nước quy định. Khắc phục những điểm yếu của việc kê khai giá sách giáo khoa hiện nay.

2. Hiệu quả cụ thể

- Đối với các Nhà xuất bản: Việc quy định giá tối đa đối với mặt hàng sách giáo khoa sẽ tác động tới hoạt động sản xuất, kinh doanh của các Nhà xuất bản như: thúc đẩy doanh nghiệp hoạt động hiệu quả, tiết kiệm chi phí để giảm giá thành, nâng cao khả năng cạnh tranh, ngăn chặn cạnh tranh không lành mạnh bằng cách tăng chi phí bán hàng, tăng giá bán làm ảnh hưởng đến quyền lợi của người sử dụng; đồng thời góp phần đảm bảo sự công bằng giữa các nhà xuất bản.

- Đối với người tiêu dùng: Người tiêu dùng sẽ được tiếp cận sách với giá hợp lý; phụ huynh và học sinh yên tâm, tin tưởng trong việc lựa chọn sách giáo khoa.

IV. Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội

Trên cơ sở các nội dung phân tích nêu trên; thực hiện nguyên tắc quản lý giá theo cơ chế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước; căn cứ quy định tại Luật Giáo dục, Luật giá và các văn bản pháp luật hướng dẫn liên quan; Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định việc bổ sung sách giáo khoa vào danh mục hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá bằng hình thức giá tối đa thực hiện theo quy định tại Luật Giá.

Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TTg, các Phó TTg (để báo cáo);
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (để p/h);
- Văn phòng Quốc hội;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg;
các Vụ: TH,TKBT,
- Lưu: VT, KTTH (2) 15

TM. CHÍNH PHỦ
TU. THỦ TƯỚNG
BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH

Đinh Tiến Dũng
Đinh Tiến Dũng